

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2019/155)

Motion om utredning av investering i vindkraftverk **Motion av Clara Lindblom och Rikard Warlenius (båda V)**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

I en motion av Clara Lindblom och Rikard Warlenius (båda V) till kommunfullmäktige framförs att produktion av förnybar energi är en viktig del i målet om ett fossilfritt Sverige och att det finns goda förutsättningar för vindkraft i vårt land. Motionärerna pekar på att flera kommuner i Stockholms närhet redan investerat i egna vindkraftverk och att de därmed åstadkommit såväl minskad klimatpåverkan som lägre energikostnader. I motionen föreslås att kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med Stockholms Stadshus AB utreda förutsättningarna att köpa vindkraftverk, möjliga ägarförhållanden samt att genomföra inköp om utredningen kommer fram till en sådan rekommendation.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholms Stadshus AB, Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (Sabo) och Svensk vindkraftförening. Sabo och Svensk vindkraftförening har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att det inte finns anledning att ge kommunstyrelsen och Stockholms Stadshus i uppdrag att utreda investering i vindkraft då kommunstyrelsen redan genomför detta genom uppdraget att revidera riktlinjer för förnybar energi.

Miljö- och hälsoskydds nämnden ser positivt på att staden satsar på att öka vindkraftsproduktionen, framförallt i det regionala elnätet

Stockholms Stadshus AB gör bedömningen att en utredning av en investering i vindkraft skulle bli omfattande då det är komplexa samband och förutsättningar som behöver utredas.

Mina synpunkter

Vi behöver en ökad lokal energiproduktion från hållbara och förnybara energikällor. Fossilbränslefri förnybar elproduktion kommer att vara en nyckel i Stockholms stads mål om att bli en fossilbränslefri organisation 2030 och för målet om en fossilbränslefri stad år 2040. Mer lokal energiproduktion kan även vara positivt för Stockholm vad gäller utmaningar kring elöverföring och effektbrist.

Motionärerna förslår att staden ska utreda investering i vindkraft. Kommunstyrelsen genomför redan detta genom uppdraget att revidera riktlinjer för förnybar energi. I det utredningsarbetet visas att det finns avtalsformer för vindkraft som är relevanta för staden att överväga vid sidan av investering i egen solenergi och inköp av miljömärkt energi. Därför finns ingen anledning att ge något ytterligare uppdrag. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Motionen bifalls
2. Därutöver anför följande

Det är glädjande att föredragande borgarrådet och förvaltningen delar vår syn på vikten av en snabb omställning till ett fossilfritt samhälle. Det är också positivt att det pågår en revidering av nuvarande energiproduktion. Ett utredningsuppdrag om de specifika förutsättningarna för vindkraftens utbyggnad skulle utgöra ett utmärkt komplement till denna revidering. De investeringar som staden för närvarande gör i förnybar energi är inte tillräckliga för att nå de målsättningar som finns och vi vet ännu inte hur kommande skatteregler kommer att förändra förutsättningarna för energiproduktion. Staden är en stark aktör och har möjlighet att ligga i framkant och bidra till utvecklingen av framtida energislag istället för att invänta förbättringar. Av dessa skäl är det hög tid att göra en djupgående utredning om förutsättningarna för vindkraft så att vi står väl rustade för omställning till förnybar energi oavsett vilka förändrade förutsättningar som kan komma framöver.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 18 september 2019

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Mats Larsson

Reservation anfördes av Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att avslå borgarrådsberedningens förslag till beslut
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Den ökade andelen väderberoende kraftproduktion i Sverige har medfört att en stor del av elproduktionen inte infaller när efterfrågan är som störst. Detta produktionstillskott

har även föranlett att Sverige numera har en stor elexport. Det problematiska med denna export är att det saknas marknadsmässiga mekanismer, då denna överproduktion inte sammanfaller med när elen efterfrågas. Detta leder till att det ekonomiska värdet av elen blir väldigt lågt.

Sverigedemokraterna är inte negativa till vindkraften som energikälla, men vi vill understryka att den aldrig kommer kunna ersätta kärnkraften. Vi anser att de fastighetsägare som drabbas av sänkt marknadsvärde till följd av en vindkraftsetablering ska ersättas ekonomiskt av ägaren till vindkraftsparken.

Mot bakgrund av ovanstående menar vi att vindkraftverk inte lämpar sig för en så pass tätbebyggd stad som Stockholm, utan att de företrädesvis ska placeras i glesbefolkade delar av landet.

Remissammanställning

Ärendet

I en motion av Clara Lindblom och Rikard Warlenius (båda V) till kommunfullmäktige framförs att produktion av förnybar energi är en viktig del i målet om ett fossilfritt Sverige, och att det finns goda förutsättningar för vindkraft i vårt land. Motionärerna pekar på att flera kommuner i Stockholms närhet redan investerat i egna vindkraftverk och att de därmed åstadkommit såväl minskad klimatpåverkan som lägre energikostnader. I motionen föreslås att kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med Stockholms Stadshus AB utreda förutsättningarna att köpa vindkraftverk, möjliga ägarförhållanden samt att genomföra inköp om utredningen kommer fram till en sådan rekommendation.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholms Stadshus AB, Sabo och Svensk vindkraftförening. Sabo och Svensk vindkraftförening har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 juli 2019 har i huvudsak följande lydelse.

I stadens budget 2018 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra en revidering av riktlinjer för stadens egen energiproduktion. Frågan om egen produktion av förnybar energi utreds av stadsledningskontoret.

Fokus i utredningsarbetet ligger på solenergi, men även vindkraft har behandlats. Några slutsatser kan dras från arbetet. Inom Stockholms kommungräns är vindhastigheterna för låga för att en satsning på vindkraft ska vara en god idé. En placering i Uppland eller Södermanland skulle kunna bidra till att förstärka elkapaciteten i regionen. På så sätt skulle behovet av överföring från stamnätet minska samtidigt som andelen förnybar kraft ökar. Satsningen på vindkraft kan ske exempelvis genom ägande av vindkraftsverk, vindkraftsandelar eller genom elhandelsavtal, så kallade PPA. Det sistnämnda har i utredningen pekats ut som det mest intressanta alternativet för staden.

Affärsidén för PPA innebär att säljaren äger, bygger, installerar och sköter driften av anläggningen, och att motparten, i detta fall staden, tecknar långtidskontrakt för köp av elen som anläggningen producerar. I avtalen är det möjligt att specificera att avtalet ska leda till nytillkommande produktion av förnybar energi och även placeringen av vindkraftverken. En förhandsbedömning är att priset för el från vindkraft med PPA-avtal är ungefär lika med priset staden betalar för el idag, inklusive dagens merkostnad för miljömärkt el. PPA-avtal för vindkraft är sålunda ett alternativ för staden att överväga vid sidan om investering i egen solenergi och inköp av miljömärkt el.

Mot bakgrund av detta utredningsresultat anser stadsledningskontoret att det inte finns anledning att ge kommunstyrelsen och Stockholms Stadshus AB något ytterligare uppdrag.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motion om utredning av investering i vindkraftverk av Clara Lindblom med flera (V) besvaras med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Miljö- och hälsoskyddsämnden

Miljö- och hälsoskyddsämnden beslutade vid sitt sammanträde den 11 juni 2019 enligt förslag från ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L), Gunnar Caperius (C) och Urban Emson (SD) med instämmande ersätтарыttrande av Sofia Tahko (KD) följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsämnden beslutar att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Miljö- och hälsoskyddsämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Fossilbränslefri förnybar elproduktion kommer att vara en nyckel i Stockholms stads mål om att bli en fossilbränslefri organisation 2030 och för målet om en fossilbränslefri stad år 2040. Mer lokal energiproduktion kan även vara positivt för Stockholm vad gäller utmaningar kring elöverföring och effektbrist.

Därför är även frågan om hur vi ökar andelen förnybar el till exempel vindkraft i stadens energimix viktig att undersöka vidare. Staden upphandlar för närvarande grön el till sina verksamheter.

I dagsläget producerar stadens egen organisation ca 3 GWh förnybar solel. Regeringen har tillsatt två nationella utredningar som har i uppdrag att lämna förslag som skulle kunna underlätta stadens egenproduktion av förnybar el avsevärt. I utredningen av nätkoncessioner där bl.a. möjligheten ses över att överföra och använda egenproducerad solel mellan olika byggnader inom samma fastighet, föreslås vissa förenklande undantag från nätkoncessioner. Därutöver bereds i regeringskansliet frågan om skattereduktion för andelsägd el som enligt uppgift ska rapporteras i mars 2020. Båda dessa utredningar kan komma att påverka lönsamheten för produktion av olika typer av förnybar el. Vi anser därför att ett eventuellt uppdrag till kommunstyrelsen om utredning av vindkraft skulle behöva ges ett bredare uppdrag att undersöka hur klimatnytta och ekonomi, kan gynnas av olika strategier för att påskynda omställningen till mer förnybar el i stadens elmix som en del av arbetet att göra Stockholm till en fossilbränslefri stad 2040 med en fossilbränslefri kommunal organisation 2030.

Reservation anfördes av vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) och Arvand Mirsafian m.fl. (V) som reserverar sig mot beslutet med hänvisning till förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande lämnades av Arvand Mirsafian m.fl. (V), bilaga 1.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 maj 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen ser positivt på att staden satsar på att öka vindkraftsproduktionen, framförallt i det regionala elnätet.

Stockholms stads egen organisation använder ca 700 GWh (700 000 000 kWh) el varje år. Staden upphandlar el som uppfyller Naturskyddsföreningens kriterier för ”Bra Miljöval”. Merkostnaden för miljömärkt el är ca 10 miljoner kronor per år. Inköp av miljömärkt el bidrar inte med automatik till att andelen förnybar elproduktion ökar, då tillgången på förnybar el är större än efterfrågan. Inköp av miljömärkt el ger bara marknaden en signal om att det finns en efterfrågan på förnybar elproduktion.

Ett alternativ till inköp av miljömärkt el är att staden bidrar till utbyggnad av vindkraftsproduktion. Det kan ske exempelvis genom ägande av vindkraftsandelar eller genom s.k. Power Purchase Agreement (PPA).

Ägande av vindkraftsandelar innebär att man köper andelar och sedan får handla en viss mängd el till självkostnadspris. Skillnaden mellan självkostnadspriset och elpriset på Nord Pool beskattas. Det finns vindkraftsandelar att köpa idag, därför byggs inget nytt just nu. Det är en affärsmodell som främst vänder sig till privatpersoner och mindre företag.

Affärsidén för PPA går ut på att säljaren äger, bygger, installerar och sköter driften av anläggningen och att motparten tecknar långtidskontrakt för köp av elen som anläggningen producerar. Köparen har möjlighet att påverka lokaliseringen av elproduktionen. En fördel med att kunna styra lokaliseringen är att elproduktionen då kan lokaliseras inom det regionala elnätet, givet att det finns lämpliga platser för produktionen. Svenska Kraftnät räknar med att det kommer att råda brist i överföringskapacitet från stamnätet till det regionala nätet fram till slutet av tjugotalet. Etableras vindkraftsproduktion inom det regionala elnätet minskar behovet av överföring från stamnätet samtidigt som andelen förnybar kraft ökar.

Om t.ex. 10 procent av stadens elanvändning skulle komma från nyetablerad vindkraft, istället för el från nordisk elmix, skulle det minska växthusgasutsläppen med ca 3 400 ton CO₂e/år. En grov förhandsbedömning är att priset för el från vindkraft med PPA-avtal är ungefär lika med priset staden betalar för el idag, inklusive dagens merkostnad för miljömärkt el.

Miljöförvaltningen instämmer i motionärernas förslag att kommun-styrelsen ska utreda möjligheten för staden att investera i vindkraft med hänsyn till kostnader, skatte- och andra juridiska regelverk. Utredningen bör särskilt beakta PPA och hur lokaliseringen av vindkraftverk kan bidra till att minska problem med överföringskapacitet från stamnätet till det regionala elnätet.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande den 17 juni 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen delar motionärernas syn om att förnybar energi är en viktig del i arbetet för att begränsa klimatpåverkan. Idag har staden mål för produktion av förnybar el via solceller och är något koncernen prioriterar.

Idag har koncernen inga uppdrag gällande anskaffande eller produktion av el via vindkraft. Koncernledningen gör bedömningen att en utredning av en investering i vindkraft skulle bli omfattande då det är komplexa samband och förutsättningar som behöver utredas. Vid ett eventuellt beslut om en sådan utredning bör, utöver skattemässiga och genomförande frågeställningar, ett juridiskt perspektiv kopplat till den kommunala kompetensen även belysas, då bland annat investering och uppförande av vindkraftverk svårligen går att genomföra inom kommunens gränser.

Bilaga 1

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Särskilt uttalande lämnades av Arvand Mirsafian m.fl. (V) enligt följande:

Det är glädjande att läsa att förvaltningen instämmer i motionärernas förslag. Investeringar i förnybar energi kommer att behövas i klimatomställningen och Stockholms väntade effektbrist gör satsningar på ny och förnybar elproduktion dubbelt angelägen. Vi hoppas att kommunstyrelsen och så småningom kommunfullmäktige kommer att visa sig lika tillmötesgående.